

Tekst : Brecht Thiers - Foto's : commune Grande-Synthe

Grande-Synthe (Duinkerke)

Honderd procent biologische voeding

Grande-Synthe nabij Duinkerke is de eerste Franse stad van meer dan 20 000 inwoners die ervoor gekozen heeft om 100 procent biologische voeding in haar schoolkantines aan te bieden. Wij bezochten dan ook deze gemeente en spraken met enkele personen – die verantwoordelijk zijn voor de praktische organisatie van deze maaltijden – over het hoe en het waarom van deze keuze.

In Frankrijk wordt Grande-Synthe (www.ville-grande-synthe.fr) als een rolmodel beschouwd in verband met alles wat met duurzame ontwikkeling te maken heeft. De belangrijkste oorzaak én motor van deze ontwikkeling is een jarenlange bezorgdheid over de lokale gezondheid – en dit vooral vanwege de nabijheid van de vervuiling van de grootste staalfabriek van ArcelorMittal op Frans grondgebied.

De belangrijkste oorzaak én motor van deze ontwikkeling is een jarenlange bezorgdheid over de lokale gezondheid

Deze pioniersrol wordt vooral benadrukt door het feit dat Grande-Synthe in het jaar 2010 door het ministerie van milieu als 'eerste Franse Hoofdstad van de Biodiversiteit' uitgeroepen werd – en dit vooral vanwege het feit dat deze gemeente sinds 2009 bij het beheer van haar groendomeinen uitsluitend natuurlijke of mechanische bestrijdingsmiddelen gebruikt bij het verwijderen van ongewenste planten, en dus geen schadelijke pesticiden. En in 2012 riep Grande-Synthe een volledig biologische markt in het leven, die nog steeds tweewekelijks plaatsvindt.

Onder impuls van burgemeester Damien Carême werd reeds in het jaar 2006 twintig procent van de voeding in de gemeentelijke schoolkantines biologisch aangekocht. Deze relatief rustige start heeft natuurlijk vooral te maken met het feit dat het nog steeds niet zo eenvoudig is om een voldoende groot aanbod bij lokale producenten aan te kunnen schaffen. En hierdoor kreeg iedereen (kantienepersoneel, kinderen plus ouders) tevens de kans om zich geleidelijk aan de nieuwe situatie aan te passen.

In het jaar 2009 werd vervolgens de sprong naar vijftig procent gewaagd, en in 2011 viel tenslotte de keuze op honderd procent bio-

logische voeding. Damien Carême : 'Door onze goede contacten was dit intussen technisch mogelijk geworden. Bovendien zorgde de overstap van 50 naar 100 procent bio voor een meerkost van slechts 30 procent, wat in verhouding relatief weinig is. En deze meerkost is méér dan verantwoord als we hiermee de algemene gezondheidstoestand van de bevolking op termijn kunnen verbeteren – en aldus heel wat toekomstige ziektekosten kunnen vermijden, zeg maar uitsparen.' En dit is ook in haar eigen financieel belang, want Grande-Synthe is één van de talrijke Franse gemeentes die recent een aangemene gezondheidsverzekering voor al haar inwoners afgesloten heeft, waardoor iedereen - onafhankelijk van de eigen inkomenssituatie - recht krijgt op uiteenlopende vormen van medische verzorging.

De levering van de noodzakelijke groene voedingsproducten werd door de gemeente Grande-Synthe uitbesteed aan een plaatselijke vereniging – meer bepaald Les Ateliers du Littoral Dunkerquois in Tétéghem – die biologische groenten kweekt door middel van een werkervaringsproject, zeg maar een onderneming binnen de zoge-

⋮ *Alle kinderen in Grande-Synthe krijgen tot hun tiende levensjaar – crèches plus scholen – biovoeding geserveerd.*

⋮ *Het is de bedoeling om biologische voeding – via de kinderen – tevens naar de volwassenen toe te promoten.’*

naamde sociale economie, waarbij de winsten terug in het bedrijf worden geïnvesteerd. Les Ateliers du Littoral Dunkerquois beschikken over een uitgebreid netwerk van andere biologische telers in de streek. Hierbij is het de bedoeling dat zoveel mogelijk gewerkt wordt met kwekers die relatief dichtbij liggen. De ideale ecologische situatie bestaat erin dat alle leveranciers binnen een straal van 50 kilometer liggen, maar dat was in deze situatie niet mogelijk. Maar dankzij Les Ateliers ligt de verste aanbieder maximum honderd kilometer van ons verwijderd (meer bepaald in de omgeving van Rijsel).’ In elk geval wordt hier de ongewenste situatie vermeden waarbij biologische producten uit een ver Afrikaans land zoals Kenia ingevoerd worden. ‘In onze kantines zullen we dan ook geen exotische vruchten zoals ananas serveren.

De basisgedachte van burgervader Damien Carême is aldus dat ‘hoe meer je de vraag naar biologische producten stimuleert, hoe sneller het aanbod zal stijgen, waardoor ook overdreven prijzen vermeden kunnen worden’. En veel specialisten zijn van mening dat biovoeding maximum 20 procent duurder zou mogen zijn dan producten die via de klassieke landbouwmethodes gekweekt worden.

Nu krijgen alle kinderen in Grande-Synthe tot hun tiende levensjaar – crèches plus scholen – biovoeding geserveerd (het onderwijs van tien tot achttien jaar valt buiten de gemeentelijke bevoegdheid). En vooral vanaf de grote omschakeling in 2011 werden de ouders zoveel mogelijk bij deze biologische aanpak betrokken. ‘Zo hebben we toen zoveel mogelijk mensen bij elkaar gebracht en uitleg verschaft.’ En de ouders worden nog altijd op regelmatige tijdstippen – gewoonlijk maandelijks – uitgenodigd om samen te komen. Hierbij zien ze bijvoorbeeld hoe een evenwichtige maaltijd samengesteld

en vervolgens bereid wordt, ontmoeten ze leveranciers van biologisch fruit en/of groenten of eten ze gewoon eens samen met hun kinderen in de kantine. ‘Het is dan ook de bedoeling om biologische voeding – via de kinderen – tevens naar de volwassenen toe te promoten.’ En ook voor de kinderen worden er speciale activiteiten georganiseerd – zoals een bezoek aan de nabije kwekerij van Les Ateliers, waar ze eens groenten in het echt kunnen zien, en zo leren dat groenten helemaal niet in conserven groeien. En hierbij leren ze tevens het begrip seizoensgebondenheid van groenten en fruit kennen. ‘En het is nog altijd niet gemakkelijk om biologische varianten van vlees, vis en melk te vinden.’

En bij de omschakeling naar honderd procent biologische voeding werd de prijs voor de kinderen doelbewust niet verhoogd. Hiermee wil de gemeente biologische voeding sociaal toegankelijk maken, wat zeker geen overbodige luxe is in een gemeente waar veel inwoners nog steeds een bescheiden inkomen hebben, dit omwille van het sterk industriële karakter van de streek. ■